

vende end dem, der nu ere de gjældende — og dem maa vi jo rette os efter, indtil vi blive enige om andre — vil han møde Modstand netop af den Grund og efter hans eget Synspunkt en berettiget Modstand; og saaledes vil dette ikke føre til Noget. Jeg tror altsaa, at denne Bei i alle Tilfælde ikke er den fuldstændig sikreste; men, selv om saa var, var der Intet i Veien for, at, naar vi som i andre, bedre Tider forhandlede, nedsatte et Udvalg og behandlede Sagen, kunde vi dog tilsidst komme til en Ordning. Vi have dog Exempler paa, at man har fjernet sig meget fra et Lovudkast og har foreslaaet noget derfra meget Forskjelligt; men som dog har været af den Natur, at det kunde gaa igjennem. Min Opfattelse af denne Sag er af den Natur, at, selv om jeg var nok saa stærkt mod et Ministerium enten af den ene eller den anden Grund, vilde jeg ikke standse denne Sag af politiske Grunde; jeg tror, at den er en af dem, som først og fremmest maa henregnes til de saakaldte neutrale Sager. Den Anskuelse, at, fordi Ministeren ikke vil reformere Skolevæsenet i den Retning, man ønsker, skal der intet fast Lønningstillæg gives, det vil sige, et Tillæg, som ikke er nogen Forandring i den bestaaende Lov, men blot er et Tillæg til de gjældende Lønninger, den Opfattelse, at det ene Sværd skal holde det andet i Steden, og at man vil opnaa, at Ministeren kun faar Noget indrømmet, naar man faar Noget til Gjengjæld, denne Opfattelse kunde jeg forstaa, naar det var en Sag af en saadan politisk Betydning, at det var Ministeren af særlig Vigtighed, at den gik igjennem. Men den Vigtighed, som denne Sag har for Ministeren, den samme Vigtighed maa den have for de Herre, thi det er en Sag, hvor man vil hjælpe dem, som Alle erkende trænge til Hjælp. Jeg har lige saa lidt som det ærede Medlem, der talte fra samme Standpunkt som jeg, Haab om, at det, jeg har sagt, skalde virke i mindste Maade, jeg har kun sagt det for at lette mit Hjerte.

Ministerens for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Jeg kan i alt Væsentligt henholde mig til, hvad der er udtalt af den ærede sidste Læser og af det ærede Medlem for Histed Amts 3die Valgkreds (Bagger). Det er jo en bekendt Sag, at saa ofte der er Tale om Almuelvæsenet eller Skolevæsenet i det Hede taget, anstrender man sig til det Yderste for at skildre Nødvendigheden af en gennemgribende Reform paa dette Omraade. Snart tænker man paa den ene Side af Sagen, Skolelærernes Lønning, snart ser man Sagen fra den anden Side, selve Undervisningen, men at noget Gjennemgribende her maa foretages, derom er man enig. Denne Enighed varer imidlertid ikke et Dieblit længere, end til der bliver Spørgsmaal om virkelig at gjøre Noget. Hvad Undervisningsplanen angaar, da

har jo den forbigangne Tid givet os rige Prøver paa, hvorledes Modsetningerne her ere saa store, at der, efter mit Skjøn i det Mindste, ikke er det ringeste Haab om at faae dem udjevne i dette Dieblit. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) sagde før, at jeg havde udtalt, at jeg ikke kunde enes med Folkeetinget om nogen Plan. Det kan gjerne være, at det, naar det kommer til Stykket, vil vise sig at være saa, men jeg har ikke sagt det; jeg har derimod sagt ifjor, hvad jeg siger i Aar, at Modsetningerne her staa saa skarpt lige overfor hinanden, at der ikke kan være Haab om at udjevne dem i det nærværende Dieblit. Hvad dernæst Lønningerne angaar, saa er det Samme Tilfældet, og der bruger man stundom endnu stærkere Udtryk. Alle ere enige om, at Lærernes Lønninger trænge til Forbedring; men naar saa en Minister vil gjøre Noget i den Retning, saa finder man de Beie, han gaar, aldeles og ubetinget forkastelige. Ingen har i den Henseende udtalt sig saa stærkt, saa vidt jeg i det Mindste erindrer, som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen). Han udtalte idag, at Intet kunde findes forkasteligere i slikt Oieblik end den Maade, hvorpaa jeg agter at gaa frem ved en Forbedring af Lærernes Lønning; han citerede Cirkulærer og meget Andet, men han maa ikke have læst saa nøiagtigt idag, som han pleier at læse, og det gjør mig ondt, at jeg maa give ham den samme Breddelse tilbage, som han gav mig med Henhyn til Lovforslaget. Der var i mange af det ærede Medlems Ytringer store Inførrettheder. Saaledes var der i, hvad han sagde om Forbedringen af Lærernes Lønning, en meget væsentlig Inførretthed, idet han mente, at mit Forsøg her gik ud paa over en Bank, som han udtrykte sig, at forhøje alle Lønningerne. Dette er slet ikke Tilfældet. Naar det ærede Medlem har set det Cirkulære, jeg har sendt ud i Verden, vil han vide, at Spørgsmaalet er om at yde en Forhøielse af de Lønninger, der ikke svare til, hvad der er bestemt eller omtrent er bestemt ved Forordningen af 1814. Det er dette, der er Tale om, men ikke om at forhøje alle Lønningerne over en Bank. Naar der nu spørges om, hvad der er slet i den Henseende, saa vides det jo, at jeg har sendt et Cirkulære ud i Verden i denne Retning, og det er mig en Forhøielse at kunne sige, at den Opfordring, jeg her har rettet til Skolelærerne, er imødekommen og, saa vidt mig bekjendt, imødekommen meget villig over hele Landet. For eet Amts Vedkommende er Sagen endog skreden saa vidt frem, at jeg haaber, der ikke skal gaa ret lang Tid, inden de Lønningsforbedringer ville indtræde, som det maa anses for nødvendigt at give. Ærede Medlemmer have udtalt, at det var noget Forstræffeligt, at jeg vilde give Forordningen af 1814 en videregaaende, — eller Noget have, tror jeg, endogsaa sagt: en helt anden Anvendelse end tidligere. Dertil skal jeg